

GÖZÜMÜZ DEMOKRASİDE

SEÇİM ÖZEL BÜLTENİ

EDİTÖRDEN;

14 Mayıs'taki seçime yaklaşık iki hafta kaldı. Seçim yarışındaki siyasi partiler seçim beyannamelerini açıklarken, vaatlerini de sıraladı. Seçim bildirgeleri, seçmenler için bir yol haritası olması bakımından önemli. Mevcut iktidar ya da muhalefet partilerini vaatleri üzerinden izlemek, demokrasinin de gereği. Ancak Türkiye'nin seçim gündemini, vaatlerden çok "saldırı" haberleri oluşturdu. Cumhurbaşkanı Adayı ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adıyaman ziyareti sırasındaki saldırı girişimi de bunlardan biriydi.

Saldırı haberleri seçim güvenliği konusunu gündeme getirirken, özellikle seçim dönemlerindeki kutuplaştırıcı söylemler; vatandaşları ayırıştırıcı siyaset yöntemi de Türkiye'de tartışma konusu.

Gündemdeki önemli başlıkları denge ve denetleme merceğiyle ele aldığımız "Seçim Özel" bültenimizin bu haftaki sayısında da; Kılıçdaroğlu'na saldırı girişimi, CHP'nin ilk 100 gün yapılacaklar listesi, Yüksek Seçim Kurulu'nun "aday bakan" ve sandık kurulu kararları başta olmak üzere yine pek çok gelişmeye yer verdik; adayların açıklamalarını derledik.

Denge ve Denetleme Ağı olarak, 14 Mayıs'ta yapılacak seçimleri tüm süreçleriyle yakından takip ediyoruz. Gözümüz Demokraside kampanyamız kapsamında, önemli başlıkları haftalık olarak derlediğimiz "Seçim Özel" bültenlerimizde, seçime dair gelişmeleri denge ve denetleme merceğiyle ele alıyoruz.

Siz de merceğinize takılan, seçim gündemine ilişkin gelişmeleri bizlerle paylaşıp bültenlerimize katkı sağlayabilirsiniz.

BÜLTENDEN BAŞLIKLAR

KILIÇDAROĞLU'NA ADIYAMAN'DA
SALDIRI GİRİŞİMİ

SEÇİM BÜROLARINA SALDIRI
HABERLERİ

CHP'NİN İLK 100 GÜN YAPILACAKLAR
LİSTESİ

YSK: ADAY BAKANLARIN İSTİFASINA
GEREK YOK

MİLLET İTTİFAKI'NIN ADI, 16 İLDEKİ
PUSULADA YER ALMAYACAK

MUHALEFETTEN TRT'YE TEPKİLER

Kılıçdaroğlu'na Adıyaman'da Saldırı Girişimi

Millet İttifakı'nın Cumhurbaşkanı Adayı ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, depremden etkilenen illerden Adıyaman'ı ziyareti sırasında saldırı girişimine maruz kaldı. Ramazan Bayramı'nın ilk gününde gittiği Adıyaman'da önce mezarlık ziyareti sırasında sözlü saldırıya uğrayan Kılıçdaroğlu, daha sonra türbe ziyaretinde hedef oldu. Heyetin türbeden çıkışı sırasında bir kişi Kılıçdaroğlu'nun yanına gelmeye çalışarak, "Seni istemiyoruz. Sen buraya gelme, sen buranın adamı değilsin" diye bağıırken, fiziksel saldırı girişimi de yaşandı. Kılıçdaroğlu'nun konvoyu da saldırıya uğradı. CHP konvoyu, Kahta ilçesine girişinde bir grubun saldırısına uğrayınca program iptal edildi. Kılıçdaroğlu, olaylar nedeniyle programını kısa tutarak Adıyaman'dan ayrıldı.

Seçim Bürolarına Saldırı Haberleri

AK Parti'nin İstanbul Bahçelievler'deki seçim irtibat bürosunun önünde silahla havaya ateş açıldı. İstanbul Valiliđi olayla ilgili, "Yapılan çalışmalarda; bir motosiklettteki iki kişiden birinin seçim irtibat bürosu önünden geçerken havaya 5 el ateş ettiği, seçim irtibat bürosunun bulunduğu binanın üst katlarında 4 adet mermi isabeti olduğu tespit edilmiştir. Olay yerinde 5 adet kovan elde edilmiş olup, şüpheli şahısların yakalanmasına yönelik çalışma başlatılmıştır" açıklamasında bulundu.

İyi Parti'nin Osmaniye Kadırlı'deki seçim bürosu önünde de bir adet boş kovan bulundu. İyi Parti Kadırlı İlçe Başkanı Mehmet Soğancı, "Binamızın önünde 9 mm çapında boş kovan bırakılmıştır. Kimler tarafından bırakıldığı konusunda emniyet mensuplarımız gerekeni yapacaklardır. Bu yapılan hareketlerin çok nahoş olduğunu hepimiz iyi biliyoruz halkımıza da bunu bildirmek istiyoruz" dedi.

Geçtiğimiz haftalarda İYİ Parti ve CHP İstanbul il başkanlıkları da saldırı haberleri ile gündeme gelmişti.

“ BİZ NE DİYORUZ? ”

Seçim sürecinde yaşanan bu tip saldırılar siyasilerin kullandığı kutuplaştırıcı ve düşmanlaştırıcı dilden ayrı düşünölemeyecek olaylardır. Bu tip saldırıların asgari seviyeye indirilmesi özellikle kampanya döneminde rekabet eden siyasi parti ve adayların birbirlerini düşman değil; vatandaşların sorunlarına farklı şekillerde çözümler sunan ve bu farklı çözüm önerileri ve gelecek tasavvurları üzerinden rekabet eden rakipler olarak görmeleri ile mümkündür.

CHP'nin İlk 100 Gün Yapılacaklar Listesi

Siyasi partiler, 14 Mayıs Cumhurbaşkanlığı ve TBMM seçimlerine yönelik seçim bildirgelerini ve vaatlerini kamuoyuna duyurdu. CHP de, iktidara gelmeleri durumunda ilk 100 günde hayata geçirilecek projeleri broşür halinde açıkladı. Cumhurbaşkanı aday, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Sana söz yine baharlar gelecek" seçim sloganının yer aldığı broşürdeki bazı vaatler şöyle:

"Yolsuzluktan elde edilen ve yurt dışına kaçırılan gelirleri geri getirmek için 'Mal Varlıklarının Geri Alınması Ofisi' kurulacak."

"Kızılay ticarethane olmayacak."

"Ballı maaşlar dönemi bitecek, 4-5 yerden maaş alma dönemi bitecek."

"Kamuda personel alımında mülakat uygulamalarına son verilecek. Yazılı ve sözlü sınavda en yüksek puan alandan başlamak üzere liyakat esaslı alımlarının yapılması sağlanacak."

"KHK ile kamudan çıkarılan ancak haklarında adli bir süreç işletilmeyen, soruşturmalarda takipsizlik kararı verilen ya da haklarında beraat kararı verilenler için iade süreci başlatılacak."

"Milletin Meclisi'nin, milletin kör kuruluşunun hesabını sorması sağlanacak. Ayrıca ihale vurgunları ve hak ihlalleri ile ilgili olarak Devlet Denetleme Kurulu da harekete geçirilecek."

"Kamuda israfa son vereceğiz. İsrافی önleme Saray'dan başlayacak."

"Kahramanmaraş merkezli depremlerde yetersizliği görölen afet yönetim sistemi, kurulacak Şehircilik ve Afet Yönetimi Bakanlığı bünyesinde yeniden yapılandırılacak. Kentsel dönüşümde merkezi idare ve yerel yönetimlerin tam uyumlu işbirliği için çalışma başlatacağız."

"Siyasi Ahlak Kanunu çıkarılacak. Siyaset kirlilikten arındırılacak. Beytülmale kirli ellerin uzanmasına izin verilmeyecek."

“ BİZ NE DİYORUZ?

Yukarıda sıralanan tüm atılacak adımları gerekli kılan yolsuzluk, kayırmacılık gibi sorunların temel yapısal nedeni kurumlarda liyakat, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkelerinin işlememesi ve demokratik denge ve denetleme sisteminde yaşanan erozyondur. Denge ve denetleme sisteminin Anayasa ve ilgili mevzuatta kurumsallaşmadığı ve kurumlarda liyakat ve şeffaflığın sağlanmadığı durumlarda yolsuzluk ve kayırmacılık gibi eşitsizlikleri arttıran sorunların tekrar etmesi kaçınılmazdır.

YSK: Aday Bakanların İstifasına Gerek Yok

Yüksek Seçim Kurulu, (YSK) milletvekili adayı olan bakanların istifa etmesine gerek olmadığına karar verdi. Muhalefet partileri, milletvekili adayı olan bakanların istifa etmesi gerektiği, istifa etmemeleri halinde ise adaylıklarının kabul edilmemesi yönünde YSK'ya başvuruda bulunmuştu. YSK başvuruyu reddederken “bakanların atanma usullerinin farklı olması ve Meclis'te yemin etmeleri nedeniyle kamu görevlisi sayılmayacaklarını” belirtti.

YSK'nın kararına göre AK Parti listelerinde milletvekili adayı olan 15 bakan, seçim sonuçlanana kadar bakanlık görevlerini sürdürecektir.

YSK'nın bu kararına ise bazı hukukçular Anayasanın 116. maddesine atıfla tepki gösterdi. Anayasanın 116. maddesinde, “Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları, 81. maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde ant içerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer” deniyor.

“ BİZ NE DİYORUZ?

Seçimlerde yürütme görevi ifa eden ve seçim sürecinde mevcut iktidar lehine adil rekabeti etkileme potansiyeline sahip bakanların seçim sürecinde istifa etmeleri iktidar ve muhalefet arasında eşit koşullarda rekabeti sağlamak açısından önemlidir. Önceki dönemlerde yerleşmiş bir uygulama olan İçişleri, Ulaştırma ve Adalet bakanlarının istifa ederek yerlerine siyasi olmayan bakanların atanması seçimlerde iktidar ve muhalefet arasında adil rekabeti sağlamak açısından önemlidir. Önümüzdeki seçim sürecinde böyle bir istifa olmaması iktidar ile muhalefet arasında rekabetin eşit koşullarda yapılmadığı algısını kuvvetlendirmektedir.

YSK'dan Sandık Kurulları Kararı

YSK kararına göre HDP, Saadet Partisi ve HÜDA PAR sandık kurullarına temsilci gönderemeyecek. Bu durum, ortak liste yöntemiyle seçime girilecek illerden 9'unda İyi Parti, 7'sinde CHP için de geçerli olacak.

Yeni seçim sistemiyle birlikte seçimlere başka parti listesinden dahil olan partiler, sandık kurullarında temsilci bulunduramayacak. Seçim mevzuatına göre sandık kurullarında son genel seçimde en çok oyu alan ilk 5 partinin temsilcileri görev alabiliyor.

2018'deki seçimlerde İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin birinci bölgelerinde ilk 5 oyu alan partiler AK Parti, CHP, İyi Parti, MHP ve HDP olmuştu. Ancak seçime Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi listelerinden girme kararı alan HDP, 14 Mayıs'ta sandık kurullarında temsilci bulunduramayacak. CHP listelerinden seçime girme kararı alan Saadet Partisi de sandık kurullarında görev alamayacak.

Sandık kurullarında yer alamayacak partiler, müşahit bulundurma yöntemiyle sandık başında oy verme ve sayım işlemlerini takip edebilecek. Müşahitlerin karar alma ya da karara etki etme yetkileri bulunmuyor.

“ BİZ NE DİYORUZ?

Sandık güvenliği vatandaşlar olarak oylarımızın sonuçlara eksiksiz yansımaları açısından yaşamsal öneme sahiptir. Son dönemde yaşanan bazı tecrübeler sandık güvenliği konusunu bu seçimlerde de temel bir tartışma konusu haline getirmiştir. Sandık güvenliğinin etkin şekilde sağlanmasında siyasi partiler kadar sivil toplum kuruluşlarına da önemli görevler düşmektedir. Bununla beraber vatandaşlar olarak bizlerin de seçim günü sahip olduğumuz haklardan haberdar olmamız oylarımızın sonuçlara eksiksiz yansımaları açısından önem taşımaktadır.

Millet İttifakı'nın adı, 16 ildeki Pusulada Yer Almayacak

CHP ve İYİ Parti'nin tek başına liste çıkardığı 16 seçim bölgesindeki seçim pusulalarında Millet İttifakı ismi yer almayacak.

CHP ve İYİ Parti, 16 ilde seçime "fermuar liste" yöntemiyle girme kararı almıştı. 9 ilde CHP adayı, 7 ilde ise İYİ Parti adayı birinci sırada gösterildi. Partiler, söz konusu 16 ildeki oy pusulalarında "Millet İttifakı" isminin yer alması talebiyle YSK'ya başvurdu.

Başvuruyu reddeden YSK kararına göre, söz konusu 16 ilde CHP ve İYİ Parti, pusulada ittifak yazısı altında değil, kendi logo ve listeleriyle yer alacak.

CHP TRT Hakkında Suç Duyurusunda Bulundu

CHP, "kamu yayıncılığı yapması gerekirken, görevini yerine getirmediği" iddiasıyla TRT hakkında suç duyurusunda bulunarak kamu davası açılmasını talep etti.

TRT'nin, seçimler için hazırlanan "Sana Söz Yine Baharlar Gelecek" adlı kampanya filmini yayınlamaması nedeniyle savcılığa suç duyurusunda bulunan CHP, Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarına da TRT ekranlarında yer verilmediğini, mitinglerin yayınlanmadığını ve CHP liderinin konuk olarak davet edilmediğini de kaydetti.

Sinan Oğan TRT'yi Protesto Etti

ATA İttifakının Cumhurbaşkanı Adayı Sinan Oğan da, kendisine yayınlarda yer verilmediği gerekçesiyle Genel Müdürlük binası önünde TRT'yi protesto etti. "TRT, biz buradayız. Bugün itibarıyla özgür ve eşit bir şekilde bize yayımlarınızda yer vermezseniz, muhabirleriniz bizim çalışmalarını takip etmezse her gün gelip buradan yayın yapacağım" diye Oğan, ardından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na giderek, tepkisini burada da dile getirdi. Oğan, RTÜK önünde yaptığı açıklamada, "Sizin göreviniz, televizyon kanallarının yayınlarını alıp önünüze koyup, herkese eşit davranılmasını sağlamak değil mi? Neden görevinizi yapmıyorsunuz?" diye sordu.

“ BİZ NE DİYORUZ? ”

Adil ve özgür seçimlerin yapılması seçimlerde rekabet eden tüm siyasi partilerin ve adayların medyada eşit şekilde yer alabilmeleriyle mümkündür. Bunun sağlanabilmesi için medyanın özgür, bağımsız ve çoğulcu olması gerekmektedir. Türkiye'de medya bağımsızlığı ve özgürlüğünde yaşanan erozyon her seçimde adayların ve partilerin eşit şartlarda medyada görünür olamamaları sonucunu doğurarak seçimlerde adil rekabete gölge düşürmektedir. Medya erişiminde yaşanan bu eşitsizlik biz vatandaşların da aday ve partiler hakkında bilgi sahibi olmamıza engel olmaktadır. Türkiye'de seçimlerin demokratik standartları yerine getiren seçimler haline gelmesi medya özgürlüğü ve bağımsızlığının sağlanmasıyla mümkündür.

Adaylar Ne Diyor?

Cumhurbaşkanı Adayı, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

“İlk oyunu verecek olan sevgili evlatlarım, ben Aleviyim. Hak Muhammed Ali inancı ile yetişmiş samimi bir Müslümanım. Kimliklerimiz bizi biz yapan varlığımızdır ve elbette onurla sahip çıkmamız gerekir, onları seçemeyiz. Ancak hayatta seçebileceğimiz çok önemli şeyler var. Daha iyi bir yaşamı özgür ve zengin bir ülkede yaşamayı seçebiliriz. Ve bu seçimlerimiz hem bizi, hem içinde bulunduğumuz toplumu hızla değiştirebilir.”

Cumhurbaşkanı Adayı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

“Karanlık pazarlıklarını gizlemek için durduk yere etnik köken tartışması açıyorlar, mezhep tartışması açıyorlar, yalan ve iftira mahsulü kampanyalar başlatıyorlar. Halbuki bu ülkede kimse kimseye kökenini de mezhebini de sormaz. Bu istismar siyaseti ülkemizde zemin tutmaz.”

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener:

“Seçime gidiyoruz seçime. Bayram gibi olması lazım. Her siyasi parti gelip seçmenine konuşmalı; o konuşmaların tamamı projeler üzerinden, hizmet üzerinden rekabet edilir bir şekilde olmalı. Buna karşılık Recep Bey çıkıyor, bizleri gömmekten bahsediyor. Yahu biz düşman mıyız? Biz bu ülkenin vatandaşlarıyız.”

Cumhurbaşkanı Adayı Sinan Oğan:

“Söz veriyorum; hem RTÜK, hem TRT, hem de tüm basın kuruluşları ve mensupları özgür olacaklar. Hiçbir zaman bir baskıya bir zorlamaya maruz bırakılmayacaklar. Adalet, herkese lazım olacak.”

HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan:

“Bu ülkenin en önemli gücü biz kadınlarız. Kadınlar değiştirecek, dönüştürecek. Kadınlar yönetecek. Türkiye’yi yöneteceğiz. Parlamentoda ve yaşamın her alanında biz kadınlar olacağız, biz kadınlar bu ülkeyi yönetmeye talibiz.”

Cumhurbaşkanı Adayı, Memleket Partisi Genel Başkanı Muharrem İnce:

“Bütün Cumhurbaşkanı adaylarımıza sağlık, afiyet, uzun ve sağlıklı bir ömür dilerim. Sosyal medyadaki şom ağızlı dili reddediyorum. Savaşa değil, seçime giriyoruz. Herkes kendince memleketin iyiliğini istiyor. En çok biz istiyoruz, o ayrı.”